

אפילפסיה – דף מידע לבעלי כלבים

התקף עווית אינו אירוע נדיר בחיות הבית שלנו. כלבים רבים עשויים לעבור התקף בודד בלבד. אם לכלב שלכם היו יותר מהתקף אחד, ייתכן והוא סובל מאפילפסיה או ממחלה אחרת הגורמת להתקפים אפילפטיים. בדיקת כמו באנשים, קיימות תרופות לשליטה על העוויתות שמאפשרות לכלב שלכם ולכם לחיות חיים תקינים ושמחים.

מה זה אפילפסיה?

אפילפסיה היא מצב של עוויתות חוזרות על רקע של פעילות חשמלית לא תקינה במח. בין האירועים הכלב נורמלי ומתפקד כרגיל. היא נגרמת בעקבות אבנורמליות במח עצמו. אירועי עילפון הנגרמים עקב בעיית לב שגורמת לחוסר חמצן במח עשויים להיות דומים להתקפים אפילפטיים כמו גם עוויתות שנגרמות על רקע של מחלה חוץ מוחית (רמות סוכר נמוכות, רמות קלציום נמוכות, הרעלות ועוד...) אלו אינם מוגדרים כאפילפסיה. בסביבות 4 מכל 100 כלבים עשויים להיות אפילפטיים. בחלק מהגזעים האפילפסיה עשויה לעבור בתורשה ועשויה להיות נפוצה יותר במשפחות שונות.

מה קורה במהלך עווית?

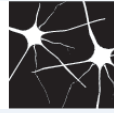
כלבים מסוימים עשויים "להרגיש" את העווית המתקרבת ולהתנהג באופן מסוים. בכלבים אלו הבעלים לומדים להכיר את הסימנים המקדימים ולצפות את בוא ההתקף. לעיתים הכלבים מפששים את חברת הבעלים ומתיישבים בסביבתו לקראת ההתקף ובמקרים אחרים אין סימנים מקדימים שמזוהים על ידי הבעלים.

ברגע שמתחילה העווית הכלב אינו בהכרח – הוא אינו יכול לשמוע או להגיב אלינו. מרבית הכלבים נהיים נוקשים, נופלים על הצד ועושים תנועות של ריצה עם הרגליים. לעיתים הם יבכו או יצעקו, יאבדו שליטה על צרכים ויריירו. מרבית אירועי העווית נמשכים בין 1-3 דקות. רצוי לנסות למדוד את זמן ההתחלה והסיום של העווית מאחר ולעיתים קרובות נראה לנו כי העווית נמשכת הרבה יותר זמן ממה שהיא באמת.

לאחר העווית הכלבים מתנהגים בצורות שונות. חלקם קמים וחוזרים לעצמם במהירות ואילו אחרים עשויים להראות לא מפורסם, עיוורים ומבולבלים עד 24 שעות אחרי האירוע. מרבית הכלבים יראו 10-15 דקות של דיסאוריינטציה לפני חזרה לתפקוד תקין. לכלבים יש בדרך כלל תבנית התנהגותית קבועה אחרי עווית. לדוגמא, הולכים לשתות או מבקשים לצאת לטיול למתן צרכים. אם לכלב שלכם היו מספר עוויתות, ייתכן ותזהו תבנית התנהגותית מסוימת שחוזרת על עצמה.

מתי כלבים מתעוותים?

מרבית התקפי העווית מתרחשים בזמן שהכלב שלכם במצב של שכיבה ומנוחה רגועה. נדיר מאד לעווית לקרות בזמן פעילות גופנית. לעיתים קרובות נראה עוויתות בערב או בלילה. במקרים מעטים העווית עשויה להיות מושרית על רקע אירועים כלשהם או סטרס. בכלבים אלו ניתן לזהות לעיתים תבנית ספציפית לכלב שלכם אולם ברוב המקרים העוויתות ימשיכו להיות בלתי ניתנות לצפייה או כפי שנהוג להגיד – העוויתות צפויות להיות בלתי צפויות.

מה לעשות בזמן שהכלב שלי מתעוות?

הדבר החשוב ביותר (והקשה ביותר) הוא לנסות ולהישאר רגועים. זכרו, כלבכם אינו בהכרח בזמן ההתקף ואינו בכאב או בסטרס. העווית ברוב המקרים יותר קשה לבעלים מאשר לכלב. דוגמא לכך היא בילדים שעוברים עווית מלאה, מתאוששים ממנה מהר ולא זוכרים או יודעים שבכלל עברו אירוע כזה. אולם הסביבה שלהם (ילדים ובוגרים מסביבם) עוברת חוויה מלחיצה קשה וטראומתית. תנסו לדאוג שהכלב שלכם אינו במצב שיכול לפגוע בעצמו. לדוגמא, ליפול במדרגות שנמצאות בסמוך או להיתקל בעצמים שלידו. מעבר לכך, אין צורך להתערב באירוע. לעולם אל תנסו להכניס יד לפה של הכלב בזמן העווית מאחר ואתם מסתכנים בנשיכה.

האם ההתקף יכול לגרום נזק לכלב שלי?

עווית עשויות לגרום נזק למה ואם לכלב שלכם יש עווית שחוזרות זה מגביר את הסיכוי לעוד עוויתות שיקרו. הנזק מעוויתות הוא מצטבר ולאחר הרבה מאד עוויתות עשוי להיות נזק שיגרום לסניליות מוקדמת (איבוד התנהגויות נרכשות כמו עשיית צרכים בחוץ). נדיר מאד לכלבים לפצוע את עצמם בזמן עווית. לעיתים הם עשויים לנשוך לעצמם את הלשון וזה עשוי להראות חמור בגלל כמות הדם אולם לרב זה לא נזק משמעותי ומדובר בחתך קטן על הלשון. **כלבים אינם בולעים את הלשון בזמן עווית.**

אם העווית נמשכת זמן ממושך (מעל 5 דקות), טמפרטורת הגוף תעלה וזה עשוי לגרום נזק לאיברים אחרים כמו הכבד והכליות בנוסף למה. זהו מצב מסכן חיים ומחייב הפסקת העווית מהר ככל שניתן. כלבים שהתעוותו לזמנים ממושכים מאד ברצף עשויים להישאר במצב של קומה לאחר מכן.

מתי להתקשר לוטריןר?

כשכלבכם מתעוות, רישמו את השעה המדויקת. אם הוא יוצא מהעווית בתוך דקות ספורות תנו לו להתאושש בשלווה מהאירוע וצרו קשר עם הוטריןר שלכם. אם זהו האירוע הראשון של עווית אצל כלבכם, הוטריןר שלכם יבקש שתגיעו לבדיקה שגרתית ולבדיקות דם. במידה וכלבכם לא מתאושש מהאירוע תוך מספר דקות או שיש לו אירועים חוזרים בסמיכות זה לזה, מומלץ להתקשר לוטריןר שלכם ולהגיע לבדיקה מהר ככל הניתן.

איך מבררים למה הכלב שלנו מתעוות?

ישנם גורמים רבים מלבד אפילפסיה שעשויים לגרום לעוויתות בכלבים וחתולים. בבדיקה ראשונה לאחר עווית לא ניתן לדעת מיד אם מדובר באפילפסיה או בעיה אחרת. ברוב המקרים הוטריןר לא יראה את העווית וחשוב מאד לדעת לתאר בפירוט את מהלך האירוע. ניתן לרשום לעצמכם נקודות או להסריט את מהלך האירוע בעזרת מצלמה או טלפון.

אפילפסיה במרבית המקרים מתחילה בכלבים בין גיל שנה ל-5 שנים ולכן אם כלבכם אינו בטווח הגילאים הזה רב הסיכויים שיש לו בעיה אחרת שגורמת לעוויתות. לעיתים יש צורך במגוון רחב של בדיקות בכדי לאתר את הגורם לעוויתות. הבדיקות הראשוניות בדרך כלל יכללו ספירת דם מלאה, כימייה כללית ותפקודי כבד. במידה ולא נמצא גורם בבדיקות אלו ייתכן ויהיה צורך בדגימת נוזל חוט שדרה בכדי לשלול תהליך דלקתי במערכת העצבים ובהדמיה של המוח (MRI). במידה ולא נמצא שום גורם לעוויתות ניתנת האבחנה של אפילפסיה.

נדיר שכלבים אפילפטיים יפסיקו להתעוות באופן מוחלט עם טיפול תרופתי. מטרת הטיפול היא להוריד משמעותית את תדירות, משך וכמות העוויתות וברוב המקרים מטרה זו מושגת בצורה טובה שמאפשרת חיים ארוכים ושמחים לכלבים שלנו.

20-30 אחוז מהכלבים עם אפילפסיה מולדת לא מגיעים לשליטה טובה בעוויתות בעזרת תרופה בודדת ועשויים להזדקק לטיפול אנטי עוויתי משולב של מספר תרופות.

לעולם אין להתחיל או להפסיק טיפול אנטי אפילפטי ללא הוראה מפורשת של הרופא או הנירולוג המטפל